

NOVEMBER 2025

hamok

100% ORIENTEERING

VOORZITTER

André Aerts

Boshuis 11 | 3980 Tessenderlo
0484 48 28 86 | andre.aerts@hamok.be

ONDERVOORZITTER

Jos Thijs

Driegezustersstraat 36 | 3582 Beringen
0478 31 33 62 | jos.thijs@hamok.be

EXTERN SECRETARIS | JEUGDSPOORT

Pascal Mylle

Maasbeekstraat 16 | 3945 Ham
0485 41 94 38 | pascal.mylle@hamok.be

INTERN SECRETARIS | LIDGELD

Karin Declercq

Maasbeekstraat 16 | 3945 Ham
BE84 7795 9196 4459 | karin.declercq@hamok.be

SCHATBEWAARDER

An Verberne

Poelstraat 7 | 3520 Zonhoven
0476 75 58 95 | an.verberne@hamok.be
BE68 4581 0482 3134 | vzw HAM O.K.

INSCHRIJVINGEN

Dominique Schutjes

Peerderbaan 13 | 3940 Hechtel
011 73 44 53 | dominique.schutjes@hamok.be
BE71 7350 2279 3469 | HAM O.K. Hechtel

BESTUURSLID

Wim Geerts

Tenderlo 40 | 2490 Balen
0479 74 60 43 | wgeerts@gmail.com

KALENDERCOMMISSIE

Luc Melis

Oude Molsebaan 32 | 2490 Balen
0485 59 55 51 | luc.melis@hamok.be

PUBLIC RELATIONS | UITRUSTING

Bart Mellebeek

Korteweg 13 | 3971 Heppen
0472 57 75 13 | bart.mellebeek@hamok.be

TOPSPORTCOMMISSIE

Thomas van der Kleij

Snellewindstraat 48 | 3950 Bocholt
0497 04 45 45 | thomasvdk@gmail.com

MILIEU & TOEGANKELIJKHEID

Wim Hoekx

Sterstraat 19 | 3920 Lommel
011 55 24 40 | wim.hoekx@hamok.be

PLOEGENCOMMISSIE ABSO | BVOS

Benjamin Anciaux

Bakhuisstraat 53 | 3920 Lommel
0498 25 84 78 | anciauxbenjamin@hotmail.com

INFORMATICA | WEDSTRIJDKWALITEIT

Ronny Timmers

Poelstraat 7 | 3520 Zonhoven
0479 20 09 67 | ronny.timmers@hamok.be

MARKETING

Dries van der Kleij

Blandenstraat 208 | 3052 Haasrode
0473 98 05 48 | dries.vanderkleij@hamok.be

De afgelopen maand waren er verschillende titels te behalen. We begonnen eraan in het Meerdaalwoud met het VK middel. Er gaat een verslag geschreven worden door Jojanne? Vlaams kampioen werden Ellen H en Amber voor de dames en voor de heren Jens, Thor, Thomas VDK, Gunther en Phil. Dit maakt 7 kampioenen om een totaal van 17 reeksen. Niet slecht voor Hamok. Proficiat kampioenen! Even voor de duidelijkheid. Bij het VK middel wordt er niet gelopen in de 5-jarige leeftijdscategorieën maar wel voor het systeem pupillen, beloften, juniors, open en verder masters A,B,C,D en E. Dit in tegenstelling tot het VK lang waar de leeftijden per 5 jaar aangegeven worden. Het leeftijdsverschil zou te zwaar doorwegen voor de langere omlopen.

De volgend klus was natuurlijk onze Hamok wedstrijd in Opglabbeek. Het was al een tijdje geleden dat we nog een wedstrijd georganiseerd hadden en de werkljst was snel gevuld. Dit was natuurlijk ook nodig om het grote aantal deelnemers te verwerken. We konden beschikken over de zaal van de schutterij. Een prachtige zaal en aan parking geen gebrek. Wel de vraag: we kennen Opglabbeek als we aan de paardenmanège vertrekken en nu? Baanlegger Henrik had de nodige omlopen ingetekend en uiteindelijk liepen we wel een deel in de heuveltjes achter de manège. Diegene die er niet liepen moesten toch die richting uit voor de Hamok 40 waar Pascal er 3 gezet had. Even terug naar de wedstrijd. Roland gaat een verslag schrijven hierrond. Noore, Maya, Greet O. Ellen M., Nancy, Amber, Jen, Mats, Jens, Kobe, Jeroen, Thomas en Phil mochten hun medaille in ontvangst nemen op het hoogste schavotje onder de bomen en geflankeerd door de Vlaamse vlag. Proficiat kampioenen!

Uwe voorzitter kon de prijsuitreiking niet doen vermits hij nog altijd naar zijne post aan het zoeken was. Beschamend en ik heb deze wedstrijd met een NCL afgesloten en lang in het bos rondgedwaald. Dat belooft wat voor het BK van volgende week.

Dan iedereen met een bang hartje naar het BK op Sonnisheide, want die heide dat boezemt iedereen toch wat schrik in. Een lang intermezzo naar de start en sommigen herkennen het eerste gedeelte vermits er onlangs nog een nacht gelopen was. Niet simpel gaf men aan. Wat is het resultaat en dan kan ik alleen voor mijn categorie spreken. In het begin veel bermen, enkele posten in de heide en dan terug een gevarieerde omgeving. Dus geen al te grote problemen. Geluk dat ik An tegenkwam om zeker te zijn waar ik terecht gekomen was na het doorsteken. De kaart klopte voor mij niet er was een gele zone ingekleurd vlak voordat we de heide ingingen en ik stootte op een bos. Rond dit bos gelopen, doch anderen hebben er zich doorgewrongen. Achteraf wat Liveloxen bekeken en de langere omlopen hebben veel meer de heide benut dan de kortere. Doch kampioen worden dat is iets anders. Computerproblemen en geen internetaansluiting zorgen voor vele verbaasde gezichten. Uiteindelijk komt alles goed maar dan was de namiddag al half gezet. Noore, Maya, Greet, Amber, Marijs, Jens, Kobe met Rune en Thor een volledig Hamok-podium, Jorn, Gunther, Jean en Phil waren de rechtmatige Belgische kampioenen. Proficiat!

Vast staat dat als we de 3 afgelopen kampioenschappen overlopen we regelmatig dezelfde namen zien terugkomen. Dus we herbergen toch verschillende kleppers bij Hamok.

Dan komt de herfstvakantie eraan en traditioneel zetten we dan de klok een uurtje terug. Traditioneel gaan veel Hamokkers naar de Veluwe en is er ook een herfststage voor de jeugd. De traditie is niet verbroken en alles ging zijn gangetje.

Traditie is ook dat we regelmatig de Winner aandoen en dat doen we op 2 nov met baanlegger Ronny en An. De wedstrijd zal al gelopen zijn bij het uitkomen van deze Knijptang. Ronny heeft er iets speciaals ingestoken Hamok 40 waardig. Verder zullen de NMBS-ers hun kampioenen gaan vieren. Kijken wat het wordt.

De week nadien gaat Jorn voor de nachtaflossing op de Heidehuizen. Een werklijst zal in O'Punch verschijnen om ook deze wedstrijd perfect te laten verlopen.

De week nadien VK aflossing. Inschrijven aub zodat er een maximaal aantal ploegen kan starten.

Een week later een wedstrijd op Galbergen, getekend Luc Melis. Ook hiervoor zal een werklijst opgesteld worden. Dit is al weer een tijdje geleden dat we er gelopen hebben. Benieuwd.

De Sylvesterloop met Jeroen zal dit werkjaar afsluiten op Kattenbos. En dan enkele dagen later ons fameuze clubkampioenschap. Spannend is het altijd. Voor welke formule wordt er gekozen?

Stilaan komen er wat meer baanleggers opdagen. Een update ga ik begin december geven vermits dit eerst in het bestuur moet besproken worden. De lijst vind je hieronder. En nu een ganse maand veel organisaties voor Hamok. Ik hoop op voldoende vrijwilligers!

Tot zover de maand oktober
Tot de volgende cross,

Uwe voorzitter.

BAANLEGGINGEN 2026

De baanleggers beginnen zich stap voor stap aan te melden, waarvoor eeuwige dank. Verderop in deze Knijptang gaan we terug naar ons rijke verleden met de geschiedenis van het "Banen Leggen". Een aanrader!

Datum	Wat	Waar	Baanlegger
zo, 04 jan '26	Clubkampioenschap	Sahara	Lore
zo, 11 jan '26	Regionale	Congo	Luc
zo, 08 feb '26	Regionale	Den heuvel	Wim/Patrick
za, 28 feb '26	BK Avond	Gerhees	
zo, 08 mrt '26	Nationale Lang	Houterenberg	Stefaan
ma, 06 apr '26	Regionale	Baeckelandt	
za, 09 mei '26	Tuur classic	Balendijk	
wo, 22 apr '26	Lenteloop	Arenbergpark	
wo, 27 mei '26	Lenteloop	Basvelden	
za, 03 okt '26	BK MTBO	Sahara	Wim G
zo, 18 okt '26	clubaflossing	Witte berg	
zo, 29 nov '26	Regionale	Galbergen	
za, 26 dec '26	Sylvester	Ham	

De dagen worden korter, de nachten langer. De dieren gaan in winterslaap en wij mogen weer volop de bossen in.

Oktober is de maand van de kampioenschappen en dat zal de Belgische oriëntatiewereld geweten hebben. Want ook al is Hamok ondertussen één van de kleinere clubs aan het worden omdat we wij geen stedelijke oriëntering series organiseren, toch steken we in relatieve aantallen met kop en schouders boven de andere clubs uit op gebied van podiumplaatsen. Wat erg opvalt is dat de namen die in oude artikels uit lang vervlogen Knijptangen opduiken, nog steeds aan de top van hun categorie staan. Kijk verder op maar eens naar de geschiedenis van De Winner.

Maar dat we ook een brede club zijn, bewijst Joanne des te meer. Volhardend blijft ze doorgaan en dat beschrijft ze met veel taalgevoel in haar artikel over VK Middel. In een prachtige passage vertelt ze dat ze vaak wordt aangesproken door verdwaalde oriënteurs. Maar omdat ze meestal zelf ook niet zeker is van haar exacte locatie, geeft dat een gevoel van ongerustheid. Joanne overweegt om een T-shirt aan te doen met "Ik weet het zelf niet". Maar geef nu toe: als je de volgende twee foto's bekijkt uit dit zelfde VK Middel, aan wie zou je dan de weg gaan vragen als je het even niet meer weet?

Optie 1

Optie 2

En wie het ook even niet meer wist, dat was Peter, de bedenker van onze nieuwe rubriek. "My worst Day in Orienteering" Hij beschrijft ... ja inderdaad ... zijn ergste nachtmerrie in onze sport. Peter neemt ons mee terug naar de City in Meerhout, meer bepaald naar "de driehoek". Op het einde van zijn relaas nomineert hij Lucien om volgende maand zijn absoluut dieptepunt naar voren te brengen. Estafette gewijs zal Lucien ook weer iemand aanduiden en zo draaien we maand na maand verder. Een prachtig initiatief van Peter. We kijken ernaar uit!

Ook Ronald dacht dat hij aan het klommelen was op het VK Lang. Prachtig beschrijft hij welke desastreuze benen hij opeenstapelde in Opglabbeek maar toch de moed erin hield met een bronzen resultaat. De wereld is aan de doorzetters.

De literaire bruggetjes in dit Editoriaal lopen stilaan de spuigaten uit want plots viel mijn oog op een Facebook bericht van Trol over een andere doorzetter, onze eigen Jeroen Hoekx. Toch mooi hoe de familie Hoekx deze cijferzee al sinds 1999 onafgebroken tot mooie lijstjes omvormt. A big Shoutout.

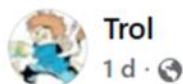
Afronden wil ik graag doen met wat reclame voor Vossenjagen. Nog even snel recapituleren: Met behulp van een ontvanger zoek je een tiental zenders (vossen) in het bos. Op je kaart staan 10 cirkeltjes waar je de toestellen kan horen met je ontvanger. Vorig jaar hebben een aantal onder jullie met succes kennis gemaakt op de kaart van de Keiheuvel.

Met de vriendelijke steun van KOL (credits to Ronald) organiseer ik een vossenjacht op de fantastische kaart van Helcheterenbos: het militaire domein vol heide, zandheuvelds en bosjes waar we afgelopen zomer tijdens de bloedhete driedaagse nog gelopen hebben (dag 1+3).

Schrijf alvast zaterdag 14 maart 13h00 in jullie agenda. Een ontvanger kan je gratis uitlenen en inschrijven kan je ook weer gratis via mij regelen. Een echte aanrader om deze variant van het oriëntatielopen op een prachtige kaart te ontdekken.

Maar nu genoeg editoriaal geleuter: veel leesplezier!

Filip

Trol

1 d ·

Wist je dat?

Er een Belgische Nationale Oriëntering Ranking bestaat?

Er maar één persoon alle wedstrijden liep (Lucas Lenges)

Er maar één persoon van TROL op het hoogste trapje staat (Wiet Laenen)

Geen 10% van de Belgische oriënteurs weet dat deze ranking bestaat.

Er geen enkele aandacht aan gegeven wordt door de federatie.

We blij zijn dat de familie Hoekx dit nog steeds up-to-date houdt tot in betere tijden.

<https://hoekx.be/natcrit/N2025.htm>

Belgian National Orienteering Ranking 2025

RECLAME

W.O.R.

KNOR

KNOTSGEKKE ORIENTATIE RAID

17 Jan 2026

In samenwerking met de 'Godfathers' van de W.O.R.

INFO

<https://dewoudlopers.jowweb.be/knor-2026>

INSCHRIJVEN

<https://www.opunch.org/in/event/3452>

BE THERE....

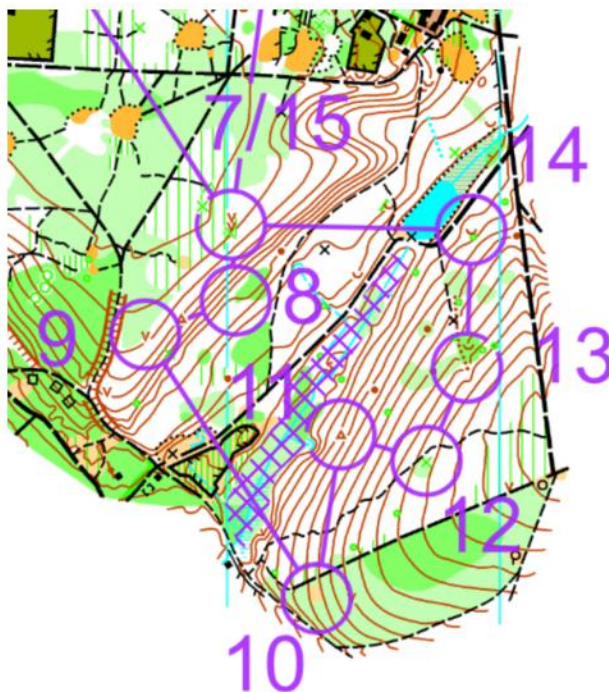
Op een mooie zondag begin oktober stond het VK Middel op de agenda. Mijn vriend Rob en ik pikten papa (Bart M.) op aan het station van Leuven, die speciaal voor het VK vroeger terugkwam van een weekendje Gent, en zetten koers richting Oud-Heverlee. Aangekomen aan het CC zag ik meerdere lopers uit het bos komen met bloedneuzen en schrammen... Het Meerdaalwoud had duidelijk al slachtoffers gemaakt!

Onderweg naar de start zonk de moed me al wat in de schoenen. Na het oversteken van de spoorweg wees een pijltje me steil omhoog richting start. Op deze extra hoogtemeters was ik niet voorbereid! Die afstand van CC naar start voorspelde niet veel goeds. Gelukkig was het een prachtig bos, dat helpt me toch altijd als ik sta te zoeken naar een post. Dan probeer ik bewust van de omgeving te genieten en nog niet te denken aan mijn onvermijdelijk klungelige Livelox achteraf.

Aan mijn zesde post was het al zover: een groen gearceerd bos met weinig aanknopingspunten. Zoeken maar! Na 3min30 (snelste tijd: 1min10) had ik 'm eindelijk! Gelukkig kon ik naar post 7 even veilig op padjes lopen. Onderweg naar post 8 sprak een Waals jongetje me heel beleefd aan met 'Madame' en vroeg waar we waren. Ik ben altijd een beetje ongerust als andere mensen me vragen waar op de kaart we ons bevinden, maar blijkbaar zag ik er toch zelfzeker uit. Gelukkig kon ik juist antwoorden en met hem in mijn kielzog prikte ik de volgende post! De euforie was van korte duur.

Van post 11, redelijk onderaan een zeer steile helling ging het loodzwaar terug omhoog naar 12. Kompas goed leggen en je kan de post omzeggens niet missen. Maar niks is minder waar! Na 5 minuten (snelste tijd: 1min10) stond daar dan toch post 12! Onderweg naar post 13 weer iemand die de weg vroeg aan mij... Ik kan beter een shirtje aandoen met de tekst 'Ik weet het zelf niet'.

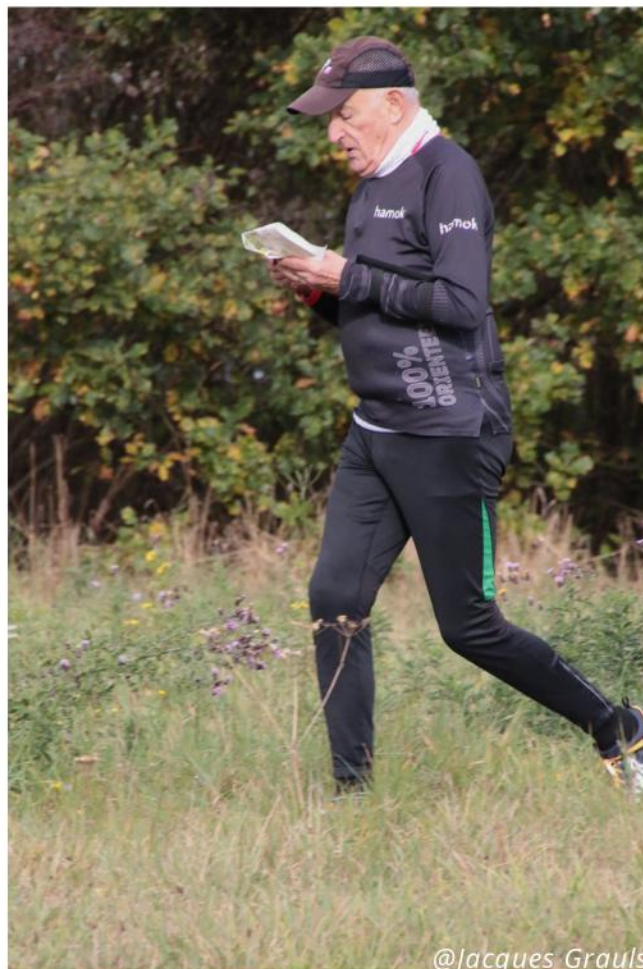
Gelukkig kwam ik Rob nog even tegen aan post 17 en kwam het einde stilaan in zicht, al ging het bij post 19 natuurlijk nog mis. Veel te vroeg gedacht dat ik er al was, en pas 5 minuten (snelste tijd: 1min26) later door dat het nog een eind verder lag. Conclusie: vreselijk gelopen maar ik kwam gelukkig wel zonder bloedneus en schrammen aan na een dik uur.

Van de 50 aanwezige hamokkers mocht een groot deel met een medaille naar huis gaan. Noore Sels en Helena Maes liepen respectievelijk naar zilver en brons bij de Beloften en Maya Renard haalde brons bij de Junioren. Greet Oeyen werd vicekampioen bij D Open, in diezelfde categorie eindigde ik op de 17de plaats. Ellen Houben en Nancy Wenderickx stonden op de 2 hoogste schavotjes bij de Masters A met een mooie voorsprong en Amber Thys haalde goud met een indrukwekkende tijd bij de Masters B. Tot slot brons voor Jen bij de Masters C op een klein minuutje van de winnares.

Bij de heren verdedigden Jens Deferm en Jakob VDK de hamok-kleuren met succes, goud en zilver bij de Pupillen! Thor Wolles liep vlot naar goud bij de Beloften, Thomas VDK was met voorsprong de beste bij de Masters A en Gunther Deferme wint bij Masters B. En last but not least werd Phil Mellebeek Vlaams kampioen bij de Masters E, proficiat opa!

Joanne

@Jacques Grauls

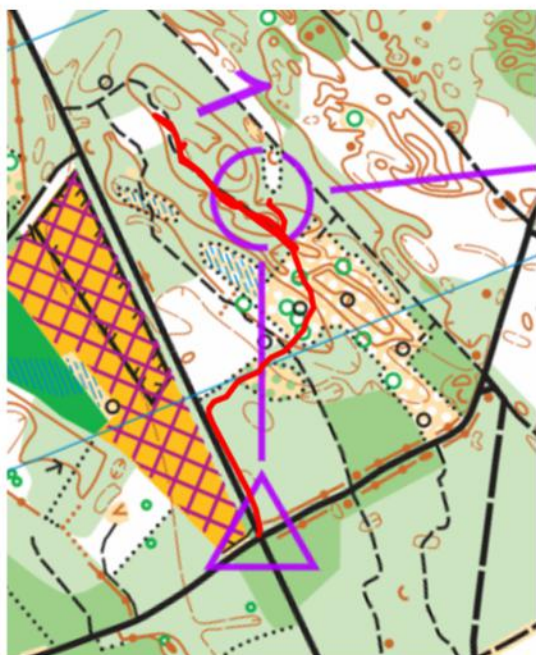

@Jacques Grauls

Goud	
D Masters A	Ellen Houben
D Masters B	Amber Thys
H Pupillen	Jens Deferm
H Beloften	Thor Wolles
H Masters A	Thomas van der Kleij
H Masters B	Gunther Deferme
H Masters E	Phil Mellebeek
Zilver	
D Beloften	Noore Sels
D Open	Greet Oeyen
D Masters A	Nancy Wenderickx
H Pupillen	Jakob van der Kleij
Bronz	
D Beloften	Helena Maes
D Junioren	Maya Renard
D Masters C	Jen Vanreusel
H Masters E	Jean Ooms

Na het winnen van het VK Lange afstand in 2023 en 2024, in de leeftijdscategorie H50, was mijn plan om de hattrick te voltooien in Opglabbeek. Ik arriveer bij de start en zie daar de vertrouwde Hamok-clubgenoten van de startploeg. Ik ben goed opgewarmd en besluit in startvak '-2' nog snel mijn mouwtjes af te doen. Ik geef ze aan Guido, die zich bij de start heeft neergezet en iedereen het bos in ziet rennen.

Dan is het zover en mag ik starten. De eerste post ziet er heel eenvoudig uit, deze lijkt zo'n beetje naast het pad te staan. Ik steek een stukje door het bos, kom op de open plek en neem het paadje dat mij langs de post zou moeten leiden. Ik kijk naar rechts, maar zie geen post staan. Ik loop verder en verder, maar ik zie vanaf het pad geen post staan. Ik besef dat ik al veel te ver ben doorgelopen en keer om. Aangezien ik de post nergens zie staan twijfel ik of ik wel op het juiste paadje loop, dus ik ga terug naar de open plek. Ik zie dat dit toch echt wel het juiste pad is. Is de post dan misschien niet zichtbaar vanaf het pad? Ik loop opnieuw het bos in, maar ga nu iets ten noorden van het paadje lopen. En ja, daar zie ik de post staan! Tjee, was de post toch niet zichtbaar vanaf het pad? Wat een slechte start, ruim twee minuten verloren op zo'n makkelijke post 😞.

Geplande looprichting

Werkelijke looprichting

Ik baal enorm en besluit, in een poging om de verloren tijd in te halen, nu vaak te gaan doorsteken. Risico's nemen dus, want doorsteken is niet mijn beste vaardigheid. Post 2 gaat redelijk goed, maar naar post 3 gaat het helemaal fout. Ik dwaal af van mijn kompasrichting en kom bij een t-splitsing van paden uit die ik totaal niet herken op de kaart. Ik verwachtte wel bij een t-splitsing uit te komen, maar dan eentje waarvan één pad vanuit zuidwestelijke richting komt. Maar hier komt één pad uit noordoostelijk richting. Hoe kan dit, waar ben ik?? Ik loop wat besluiteloos heen en weer op het pad in een poging om nog iets herkenbaars te zien, maar dit lukt mij niet. Tot ik na enige tijd toch zo'n t-splitsing zie op mijn kaart: ik zit 200 meter zuidoostelijker dan ik had verwacht! Tjee, weer een paar minuten verloren, dit komt niet meer goed.

Ik besluit om toch maar weer minder door te steken en loop naar post 4 en 5 zoveel mogelijk via paden. Bij post 6 verlies ik nog een kleine twee minuten. Ik loop echt net langs de post af, want LiveloX 'registreert' dat ik 'm meteen heb, maar in werkelijkheid loop ik nog een paar kringeltjes voordat ik de post vind. Na post 6 loop ik best goed en maak ik geen fouten meer. Post 12 stempel ik tegelijk met clubgenoot Dries. Hij loopt in leeftijdscategorieën H40, maar ik zag hem onderweg al een paar keer bij mijn posten, dus ik krijg het vermoeden dat hij dezelfde omloop heeft als mij. Ik heb goesting om er nog een snelle tijd uit te persen naar de laatste post en kies een andere route dan Dries. Na een doorsteek kom ik op het pad naar de post, maar ik zie het witte Hamok-shirt van Dries al een stuk voor mij lopen. Weer geen goede routekeuze gemaakt 😞.

Teleurgesteld loop ik richting CC en lees ik mijn Sportident uit. Tweede van de 17 deelnemers staat er op mijn tijdbriefje. Hè, dat verbaast mij, ik ben dus niet de enige die hier fouten heeft gemaakt. Geen derde titel op rij, maar dat het toch nog een zilveren medaille is geworden, na een wedstrijd met een paar flinke fouten, dat valt mij erg mee.

Wat ik leer van dit kampioenschap: altijd door blijven gaan, de concurrentie maakt ook fouten 😊

Sportieve groeten,
Roland van Loon

Goud	
D-14	Noore Sels
D-20	Maya Renard
D21	Greet Oeyen
D40	Ellen Mols
D45	Nancy Wenderickx
D50	Amber Thys
D65	Jen Vanreusel
H-10	Mats van der Kleij
H-12	Jens Deferm
H-14	Kobe Deferm
H35	Jeroen Hoekx
H40	Thomas van der Kleij
H85	Phil Mellebeek
Zilver	
D-10	Elodie van der Kleij
D-14	Ninthe Wolles
H-14	Rune Sels
H-16	Thor Wolles
H45	Dries van der Kleij
H65	Wim Hoekx
Brons	
D40	Ellen Houben
H-14	Thor Gevaert
H45	Stefaan Schutjes
H50	Roland van Loon
H55	Bart Mellebeek
H60	Guido Timmers

@Jacques Grauls

2. Wintercriterium te Eksel "De Winner" op 29 oktober 2000

Het organisatorduo Ronny Timmers en Rudi Theunkens mocht zich verheugen in de opkomst van precies 300 geregistreerde lopers. Dezen hadden op hun beurt mogen genieten van een knap stukje baanleggerswerk van vermeld tweetal. Bovendien hadden zij nog de geniale inspiratie gehad om een oriëntatiepuzzel à la clubkampioenschap samen te stellen. Een zestigtal masochisten lieten zich 'verleiden' al is 'verblijden' hier ook wel op zijn plaats. Puur O.L.-genot!

Greet Oeyen toonde zich de meest vaardige dame in dat puzzelwerk - Sofie liet zich declasseren! - terwijl bij de heren de Hammers zich lieten afblaffen door Troller Rudy Rooman en Koller Jos Gilot. Dirk Deygers en Bart Herremans, de beste Hammers, puurden uit hun ervaringen van het clubkampioenschap niet de maturiteit om oriënterend Vlaanderen het nakijken te geven.

A Heren 9100 m

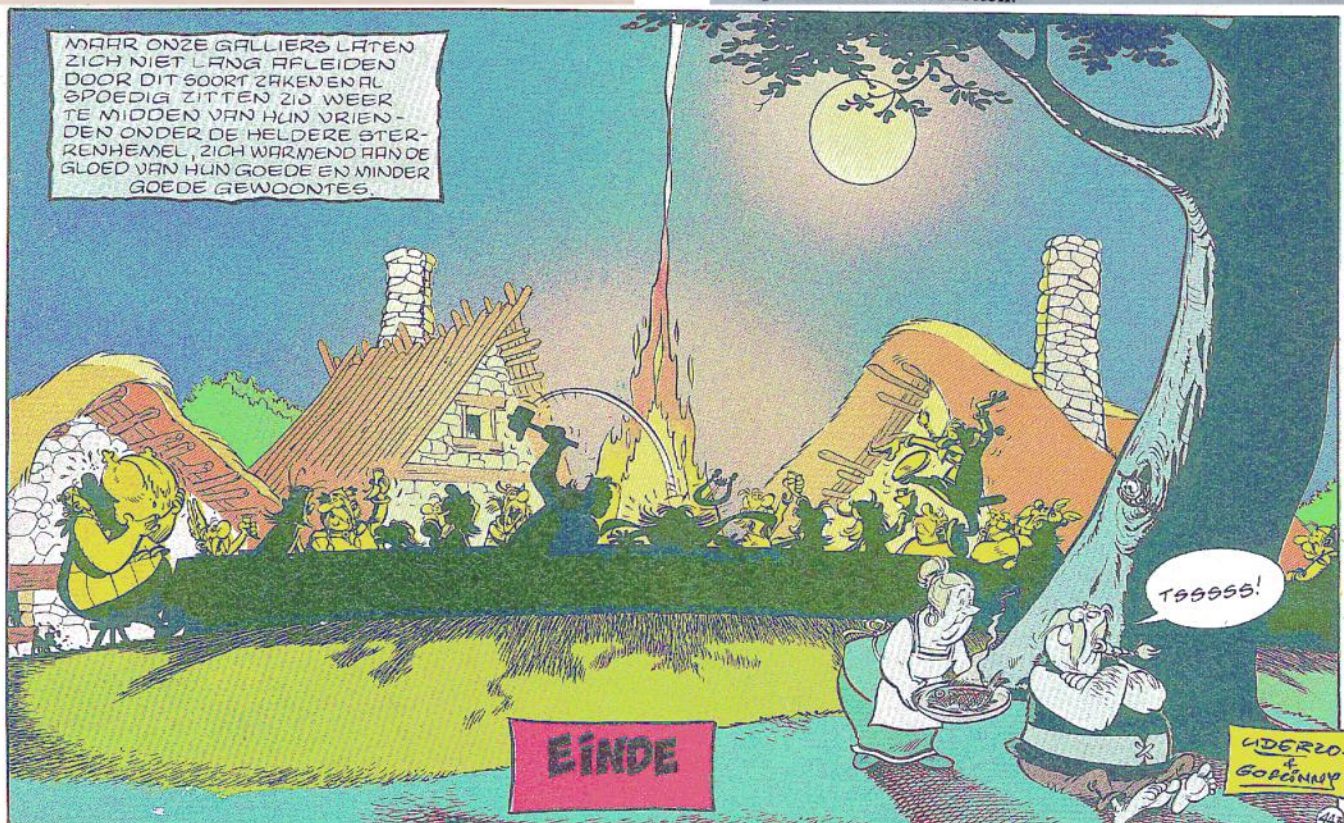
1. JACOBS Dirk	BEL 1496	H21	KOL	58:07	6:23
2. MELLEBECK Bart	BEL 1835	H21	HAM OK	59:28	6:32
3. BAERT Serge	BEL 2850	H35	KOL	1:01:17	6:44
4. DE SMUL Olivier	BEL 2784	H21	OMEGA	1:02:13	6:50
5. VERVOORT Wim	BEL 1728	H21	TROL	1:04:05	7:03
6. GOVEN Jos	BEL 1488	H35	HAM OK	1:05:36	7:13
7. GRAAFMANS John	NED 282	H21	KOVZ	1:07:49	7:27
8. VAN DYCK Erik	BEL 2753	H35	TROL	1:09:20	7:37
9. DEMOLDER Bart	BEL 1304	H21	HAM OK	1:09:38	7:39
10. VAN BOVEN Donald	BEL 2773	H21	TROL	1:09:51	7:41
11. HERMANS Luc	BEL 2755	H35	HAM OK	1:10:50	7:47
12. SCHRANS Nico	BEL 2889	H21	KOL	1:12:14	7:56
13. PEETERS Dominique	BEL 2501	H40	HAM OK	1:12:19	7:57
14. LEEMANS Filip	BEL 3004	H21	OMEGA	1:13:10	8:02
15. VAN DER ELST Jan	BEL 2154	H35	OMEGA	1:16:27	8:24
16. MERTENS Bert	BEL 2232	H21	KOL	1:18:27	8:37
17. HEYLEN Frederik	BEL 3032	H21	KOL	1:23:18	9:09
18. DIEPVENS Eric	BEL 9101	H21	VVO	1:24:53	9:20
19. VAN GELDER Kris	BEL 2997	H21	OMEGA	1:26:25	9:30

1. Wintercriterium te Hechtel-Eksel "De Winner" op 17 november 2002

Rudi Theunkens en Ronny Timmers kweten zich met allure van hun baanleggerstaak. Om en bij de 300 deelnemers genoten van hun huiswerk met als kers op de taart "Hammix en de EXL'se O'ringen" volgens de geestelijke vaders het tweede album verschenen in de reeks "Het Hams Kluijfe" door Erté en Erté (heb je hèm?) Het werd een avontuurlijke tocht met Hammix (Asterix in het rood), Kollix (Obelix in blauw-gele outfit), Omegacourcix (Abraracourcix met zwart en gele mantel), Trollix (Nestorix in het blauw-grijs) en enkele vreemde clubs (legionari in het groen) doorheen het EXLse woud. Een karakterstudie van de hoofdfiguren zou ons wellicht te ver lijden - de auteurs zouden toch bij hoog en laag blijven beweren dat gelijkenissen met de werkelijkheid op louter toeval beruisten.

C Dames 6580 m

1. TULLENEERS Veerle	BEL 3212	D21	KOL	57:01	8:40
2. BLOEMEN Christa	BEL 2470	D35	KOL	57:43	8:46
3. DE BIE Ellen	BEL 2613	D21	OMEGA	1:00:20	9:10
4. VAN OOSTERWUCK Katja	BEL 3183	D21	OMEGA	1:11:25	10:51
5. NOELMANS Lieve	BEL 1430	D40	HAM OK	1:28:23	13:26
6. BYLOOS Brigitte	BEL 2685	D35	HAM OK	1:36:09	14:37
7. BRUYNSEELS Godelieve	BEL 3092	D45	HAM OK	1:44:25	15:52
8. CARLIER Claudia	NED 3455	D21	HAM OK	1:44:58	15:57
BRUYNINCKX Myriam	BEL 2544	D40	KOL	DSQ	Missed 108

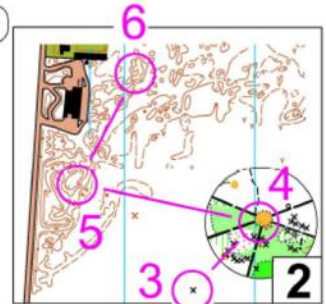

't HAMS KLUIFJE door Erté & Erté

OP EEN ZONDAGOGHTEND, IN EEN STREEK
DIE MEN SINDS HEUGENIS DE WINNER
NOEMT, START ONZE HELD DE ORIENTATIE

TOT PLOTS :

Eerste jaargang - 2000

HAMMIX en de EXL'se O'RINGEN

Tweede album verschenen in de reeks 'het Hams Kluijfe'.

door Erté en Erté

schaal 1/10 000

omloop G

M/N

Zo'n 2000 jaar geleden in een Gallisch dorpje Exl
werden de eerste O'ringen georganiseerd.

Een ondersje tussen onze vrienden Hammix,
Kollix, Trollix en Omegacourcix ..

2

.. en enkele vreemde clubs.

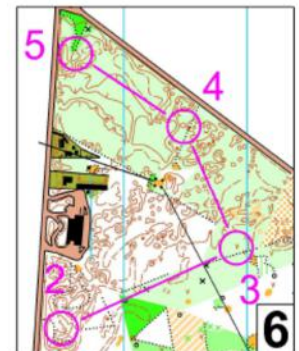
3

Al vlug ondervond Hammix
de eerste hindernis :
DE PADEN ZIJN WEG !!!

5

6

Tweede jaargang - 2002

HAMMEKE op de WINNER

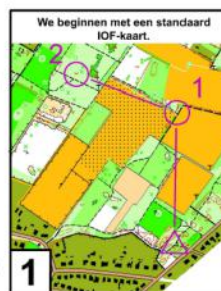
Na 29/10/2000 en 17/11/2002, het derde album
verschenen in de reeks 'het Hams Kluijfe'.

door Erté

schaal 1/10 000

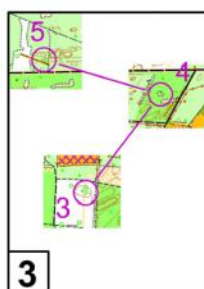
omloop G

M/N

3

Wij gaan dat varkentje wel even
wassen, ook al zijn er stukken
van de kaart weg.

3

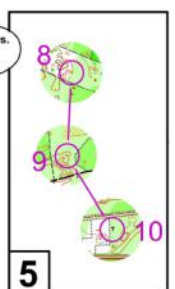
M/N

Bij Toutatis !
Nu zijn de paden van
de kaart geveegd.

4

Rare jongers, die hamokkers.
Er zijn weer stukken
van de kaart verdwenen.

5

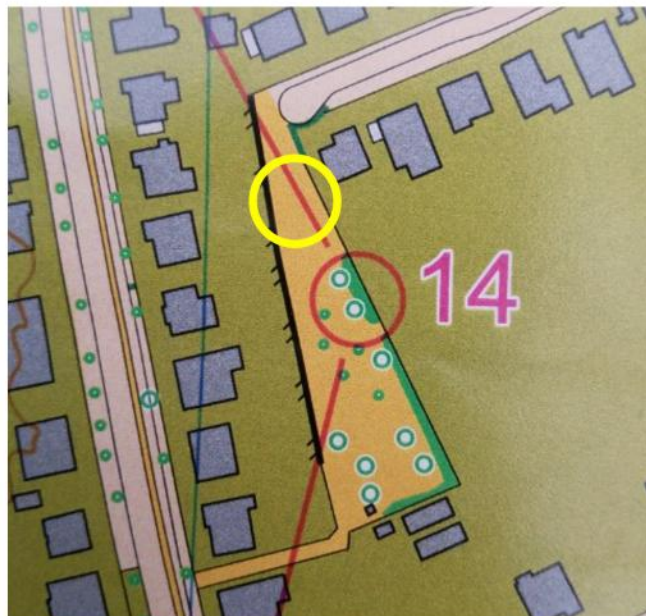
Derde jaargang - 2025

Een nieuwe rubriek waarin een clubgenoot iets vertelt over zijn of haar grootste flater, teleurstelling of tegenvaller. Graag iets waarover je later kan lachen, dus niet een ernstige blessure of ander leed. Aan het eind wordt een volgend clublid uitgenodigd.

'Dat zal dan wel die beenbreuk zijn in Ierland', denkt u misschien, maar geloof me, zelfs dat had nog wel z'n leuke kanten. Nee, ik ga voor iets meer recent, 15 juni 2025. Kijk, voor iemand die nooit op een podium zal staan, is er altijd nog de City Cup. Daar kun je namelijk scoren door gewoon trouw mee te doen. En dat blijkt ook: Waar Koen Meynen bij de eerste wedstrijd in Balen er nog met de 1000 punten vandoor ging, zagen we hem en vele andere niet meer terug bij de volgende wedstrijden in Tessenderlo en Meerhoven. Zo leerde een blik op de tussenstand na drie etappes me dat ik op een tweede plaats stond in H60, tussen Peter Voermans (Omega) en Jan Toelen (KOL). Ik zag ook dat Peter Voermans niet op de startlijst stond van de vierde wedstrijd in Meerhout.

Dáár zag ik mijn kans schoon om de leiding over te nemen en die niet meer af te staan. De vijfde zou in het verre Wetteren zijn en ik ging er van uit, achteraf ook terecht, dat weinigen die verplaatsing zouden maken. Dus daar liep ik mijn cross door Meerhout, steady. Met een beetje 'zevende hemel gevoel' kwam ik het CC binnen om vervolgens ter helle neder te dalen toen het printertje een NCL op het papiertje afdruckte. Wat? Dat moet een fout zijn in de uitslagenmodule, is de eerste gedachte, maar even later is het duidelijk dat de fout gewoon bij de oriënteur zelve ligt. Bam! Nul punten, net zoveel als dat je helemaal niet gelopen zou hebben. En bijna van het podium afgedonderd, me nog net aan de laagste trede vastklampend én in de vergetelheid. Het zal ook de enige keer zijn geweest dat ik zonder een pint te drinken het CC verlaten heb.

Toen ik buiten Filip tegenkwam en van wal stak van wat me net was overkomen, werd het idee voor deze rubriek geboren.

Waar ging het mis? Bij het naderen van Post 14 werd ik in de steeds smaller wordende strook als een magneet naar de gele post gelokt. En mijn post, die tussen de bomen en het groen verdekt opgesteld stond, rechts laten liggen. Nummer niet gecontroleerd? Nee, nummer niet gecontroleerd

Wat dat het einde van verhaal? Nee, dat was buiten Pascal gerekend, die tijdens de Driedaagse van de Kempen een moment inruimde om de laureaten van de allerlaatste City Cup te eren met een podiumceremonie. En zo mocht ik toch, onder het toeziend oog een applaus van clubgenoten toch nog eens het podium op, zij het op het onderste schavotje, in de schaduw van Jan Toelen en Peter Voermans, die niet geweten zullen hebben wat er gespeeld heeft en dat één post over het lot beslist heeft. Zelden was het spreekwoord 'Hoogmoed komt voor de val' meer van toepassing.

En nu zou ik wel eens willen weten wat de 'Worst day in orienteering' voor Lucien Bosmans was.

Peter H

Peter

Lucien

DE GESCHIEDENIS VAN HET BANEN LEGGEN

Inleiding

De geschiedenis van het banen leggen loopt parallel met de geschiedenis van de huidige kaarten. De ontwikkeling van de oude kaart op schaal 1/100.000 naar de huidige kaarten op schaal 1/10.000-1/15.000 bevat de meeste opwindende en dramatische wendingen van wedstrijden welke de verbintenis geven met het banen leggen vanaf het begin van het oriëntatielopen tot nu.

De kaart die gebruikt werd door Mr Ernst Killander introduceerde voor het eerst de 'bossport' in het begin van de twintigste eeuw en was niet meer dan een zeer eenvoudige schets, een poging om het landschap weergegeven. De schaal van de kaart was de grootste uitdaging; één centimeter op de kaart kwam overeen met één kilometer op het terrein. Enkel de grootste merktekens weergegeven was voor de tekenaar al een enorme puzzle.

Een amuzante vorm om fit te blijven.

Op dat ogenblik werd het oriëntatielopen beheerd door de Zweedse Atletiek Federatie welke zijn stempel van in het begin op de sport drukte. De intentie was meer interesse op te wekken om te lopen of fitness-training buiten het seizoen. Er waren dan ook geen grote eisen naar inhoud van de kaart of banen leggen. De posten waren grote kruispunten, vijvers, kerken en andere gekende plaatsen waarnaar men, in het slechtste geval, de weg kon vragen als men de plaatselijke streek niet genoeg kende.

Banen leggen was zeer eenvoudig. Men zat thuis, bestudeerde de kaart en koos controlepunten welke de organisator gemakkelijk kon plaatsen de dag van de wedstrijd zelf, koos een gekende plaats voor de start en aankomst en de voorbereiding was ten einde. Het hele gebeuren was bezaaid met toevalligheden van in het begin. Noch de baanlegger, noch de looper konden zich enig idee vormen van wat er hun te wachten stond. De kaarten waren zeer sterk geschematiseerd en bevatten enkel die zaken die voor militairen belangrijk waren, vandaar ook de schaal. Wegen, paden, boerderijen, enz. werden getekend met symbolen die minstens 50 meter groot of breed zouden moeten zijn (afgaande op de schaal) op het terrein. Deze zogenaamde symbolen konden bovendien aanzienlijk verschoven zijn. Het was dan voor de baanlegger ook niet gemakkelijk de posten juist te plaatsen, want

Twee enthousiaste deelnemers aan een oriëntatieloop begin jaren 30

Bij de controlepost zaten de controleurs, een om de tussentijd te noteren, de andere om de kaart af te stempelen. Vaak sloegen zij hun tent op en maakten zij een kampvuur om hun koffie op te warmen.

het vertrekpunt voor het afstappen met behulp van het kompas kon al 100 meter verkeerd zijn. Een meer kon op de verkeerde plaats getekend zijn, een boerderij kon een ruïne zijn en een straat kon een volledige andere richting hebben, en er werden nagenoeg geen bochten getekend. Maar al bij al waren er geen problemen door de baanlegging voor de oriënteerder. Zo lang dat er maar posten waren, en de posten hingen zo hoog mogelijk en stonden min of meer op de juiste plaats, was het al ruimschoots voldoende. Hoe uitzonderlijker en moeilijker dat de baanlegger het gemaakt had, hoe meer plezier men had en het eindresultaat werd verondersteld op oriëntatielopen te lijken. De problemen kwamen wanneer het aantal enthousiasten toenam en deze luid eisten oriëntatielopen een sport te noemen. Zij vroegen ook een competitie die eerlijk voor allen was.

Banen leggen wordt een wetenschap

In dit stadium staat het oriëntatielopen in de schuld bij

een man die zelfs in dit vroege begin begreep dat er behoefte was aan het duidelijk omschrijven van het banen leggen, zowel theoretisch als ideologisch. Het was deze man, Olle Ekblom, een boswachter en hoofd van de bosbouwschool van Garpenberg in Zweden die voor het eerst een wetenschap maakte van het banen leggen en de 'vader' werd van de kunst van het banen leggen. Het was voornamelijk tegen twee factoren dat Olle Ekblom de strijd aanbond, namelijk 'verloren kilometers' en 'de geluksfaktor', die tot dan als evident beschouwd waren. Hij was voor de inbreng van meer uitdagende oriëntatieproblemen en het gevecht tegen onvoorspelbare factoren. Gedurende hun ontwikkeling kwamen deze twee gedachtengangen vaak met elkaar in botsing en uittreksels van deze confrontaties vormen de belangrijkste hoofdstukken in de geschiedenis van het banen leggen.

Meer oriëntatieproblemen

Ten eerste was er een behoefte om de dominante rol van het lopen te elimineren, meer oriëntatieproblemen moesten toegevoegd worden. Elke kilometer lopen zonder oriëntatieprobleem werd beschouwd als een dood gedeelte van de gehele wedstrijd. Met dat doel voor ogen was het daarom niet mogelijk op wegen en paden te blijven lopen. Het wedstrijdgebeuren moest verplaatst worden naar bossen en onbewerkte gebieden. Herdersstallen en vijvers werden de meest gebruikte controlepunten en het kompas het belangrijkste oriënteringsinstrument.

Keuze van de gewenste volgweg

Kompas lopen naar grote opvangmerkpunten met de controleposten werd al snel zo gemakkelijk en vervelend dat nieuwe methodes uitgetest moesten worden om het aantal en de moeilijkheidsgraad van de oriëntatieproblemen te vergroten. Op deze manier hebben wegkeuze problemen hun intrede gemaakt. Grote

De organisatie van de Stockholm Atletisk Club op 7 Nov. 1920. Een typische omloop voor die tijd. Kompaslopen naar grote meren of landwegen en een stuk van 3 km naar de aankomst. De oudere deelnemers mochten rechtstreeks naar post 2 lopen.

Het eerste Zweedse kampioenschap in 1935 met Olle Ekbohm als baanlegger.

afstanden tussen de posten werden aangeraden zodat het nu niet meer mogelijk was enkel gebruik te maken van het kompas. Het werd noodzakelijk tussen de posten kaart te lezen of rond te lopen via wegen en paden.

Toen wegkeuze een significante faktor bij het oriënteren werd, gebaseerd op herkenning van het terrein, trad een nieuw probleem op de voorgrond. Het 'kaart-beeld' was veel te vaag om een eerlijk beeld te geven van de verschillende mogelijke naderingswegen. Het was niet alleen de wegkeuze die een geluksspel werd, de interpretatie van het terrein werd eveneens onvoorspelbaar. Als u geluk had correspondeerde het 'kaart-beeld' voldoende voor een bepaalde wegkeuze terwijl een andere vol verrassingen kon zijn.

De strijd tegen het toeval

"De perfecte oriënteerder moet zelf de fout op kaart vinden". Een eerlijke en aanvaardbare regel zo lang iedereen dezelfde weg volgt en dezelfde problemen tegen komt. Toen de baanlegger verscheidene

wegkeuzes aanbood, werd de gekozen weg onmiddellijk een geluksfaktor. Twee spreken werden geboren: "Geluk geeft oriëntatielopen de juiste vorm" en "in oriënteren is alles mogelijk". Twee zeer gevaarlijke ideeën welke gedurende vele jaren het oriëntatielopen een slechte reputatie bezorgden. Tot nu toe was het terrein tussen de posten onbekend voor de

baanlegger. De strijd tegen de onvoorspelbaarheid, naar de voorgrond gebracht door de geboden wegkeuze, vroeg nu een meer doorgedreven verkenning van het terrein. Door notities toe te voegen aan de postenbeschrijving was de baanlegger in staat de hoeveelheid geluk te beperken.

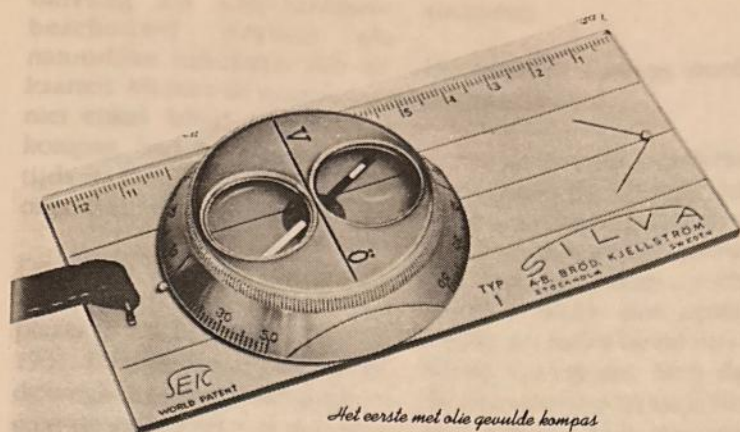
Noordwest 2300 meter
De stal 350 meter WNW van
de 'n' in Asen
Nota: er is een nieuwe weg
van de kruidenierswinkel in
Asen naar de hoeve te Hultet

Van lucht en uurwerk naar olie en passen tellen

Het oude ongedempte kompas kon niet betrouwbaar gebruikt worden om kompas te lopen tenzij grote opvangmerkpunten beschikbaar waren. Toen de met olie gevulde kompassen verschenen, werden snelheid en juistheid mogelijk. De posten moesten dan weer moeilijker worden opdat het lopen weer niet zou domineren. Dit maakte afstand schatten, gebruik makende van een uurwerk om de gelopen tijd in de gaten te houden en zo de gelopen afstand te schatten, een onefficiënte manier van afstand meten. De lopers moesten leren passen tellen om te beletten dat zij een

Een controlepost in de jaren 30

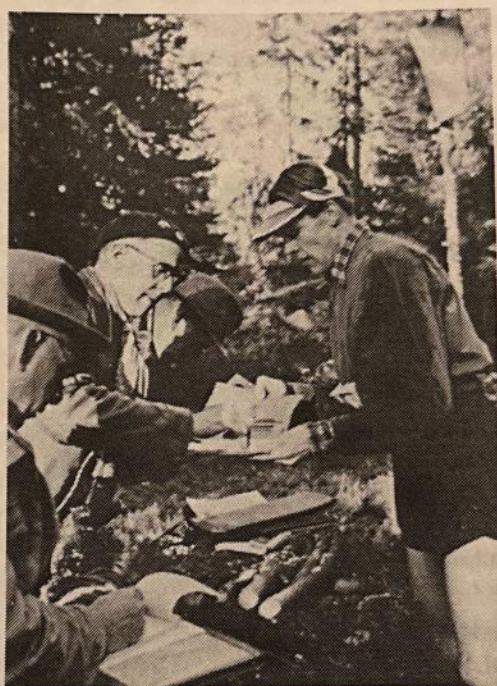
Het eerste met olie geuilde kompas

De kunst van posten op de juiste plaats te zetten

Kaarten met weinig details, begroeiing met ongeken- de doorloopbaarheid en de ruwe schematische 1/100.000 schaal, stelden grote problemen aan de baanlegger bij het opsporen van bruikbare plaatsen om posten te plaatsen. Wandelende op kompas en passen tellen vanaf verschillende duidelijke merk- punten kon tot verschillende

resultaten leiden en punten duidelijk ver van elkaar.

De kunst om de posten juist te plaatsen werd al snel het moeilijkste van de baanleggen. Vele competities werden bedorven door de verkeerde plaatsing van controleposten. Zelfs kampioen- schappen ontsnap- ten er niet aan. Zo werd het Zweedse kampioenschap aflossing van 1939 bedorven. Het individuele kam- pioenschap van 1942 zorgde voor veel discussie. Een post stelde zo'n

Dit is een vroegere situatie aan de posten. Een post, goed hoog gehangen, en twee officiële die de tijd van de deelnemers noteerden en de controlekaart markeerden vormden een 'controle-station'. De posten bemannen en een goede service geven was geen probleem voor de organisator omdat er niet veel omlopen waren en weinig posten.

groot probleem voor de deelnemers dat er door meer dan 10 clubs protest aangetekend werd. Er werd vastgesteld, tijdens de officiële nameting, dat het kleine moerasje tussen de 90 en 140 meter verkeerd stond van de dichtsbijzijnde uitgangspunten. Niettegenstaande dit werd het resultaat toch aanvaard. Deels omdat de post in het juiste moeras stond en deels omdat onnauwkeurigheden van deze

te groot gebied moesten afspeuren als zij in de nabijheid van de post waren. De noodzaak nauwkeurig en doeltreffend te zijn maakte het leven zwaar voor de deelnemers met loopca- paciteiten.

Moeilijke posten op onjuiste kaarten opende de deur echter weer voor nieuwe geluks- faktoren. De hernieuwde vraag naar meer oriënteren (als tegengestelde faktor van zuiver lopen) viel samen met de vraag naar eerlijke competities. Om 'verstop en zoek'-posten te vermijden trad een nieuw idee naar voren: "de competitie zou gemaakt moeten worden tussen de posten"

Toen de posten omwille van dit nieuwe idee omgevormd werden tot eenvoudige 'controle-stations' moest er opnieuw veel gelopen worden. Dus werd er weer gesteld dat de posten ook van groot belang waren bij het voortdurende zoeken naar moeilijke oriëntatieproblemen. Het argu- ment, dat de post het logische einde van een stuk moest zijn werd naar voor geschoven. Het stuk en de post zouden samen het oriëntatieprobleem moeten vormen.

omvang als aanvaardbaar beschouwd werden als natuurlijke tolerantie van de kaarten. Als men de kaart las, en niet enkel 'blind' liep op het kompas, had men geen groot tijdsverlies, stelden de organisatoren van die dag.

De eerste Zweedse 'Nationale kampioenschappen' hadden plaats te Dådran in Dalarna in 1931. Destijds werd gesteld dat de wegkeuze van de laatste post naar de aankomst van doorslag gevend belang was voor de competitie. Vele deelnemers verkozen de weg (i.p.v. 2,5 km avontuurlijk heuvelachtig kompaslopen) zonder er rekening mee te houden dat men tijdens de laatste kilometer 170 meter moest klimmen naar de

aankomst.

De 'concept'-kaarten worden geïntroduceerd

Betere kaarten waren onderweg. Gedurende de dertiger jaren werden in sommige delen van Zweden reeds gebruik gemaakt van 'concept'-kaarten op schaal 1/50.000 welke een gedetailleerder en reëler beeld van het terrein weergaven. Men dacht dat de kaarten op schaal 1/50.000 door iedereen met open armen zouden ontvangen worden, maar dat was niet het geval. Velen dachten dat 1/100.000 het beste was voor de meer bekwame lopers, terwijl 1/50.000 geschikt was voor beginners en minder bekwame lopers.

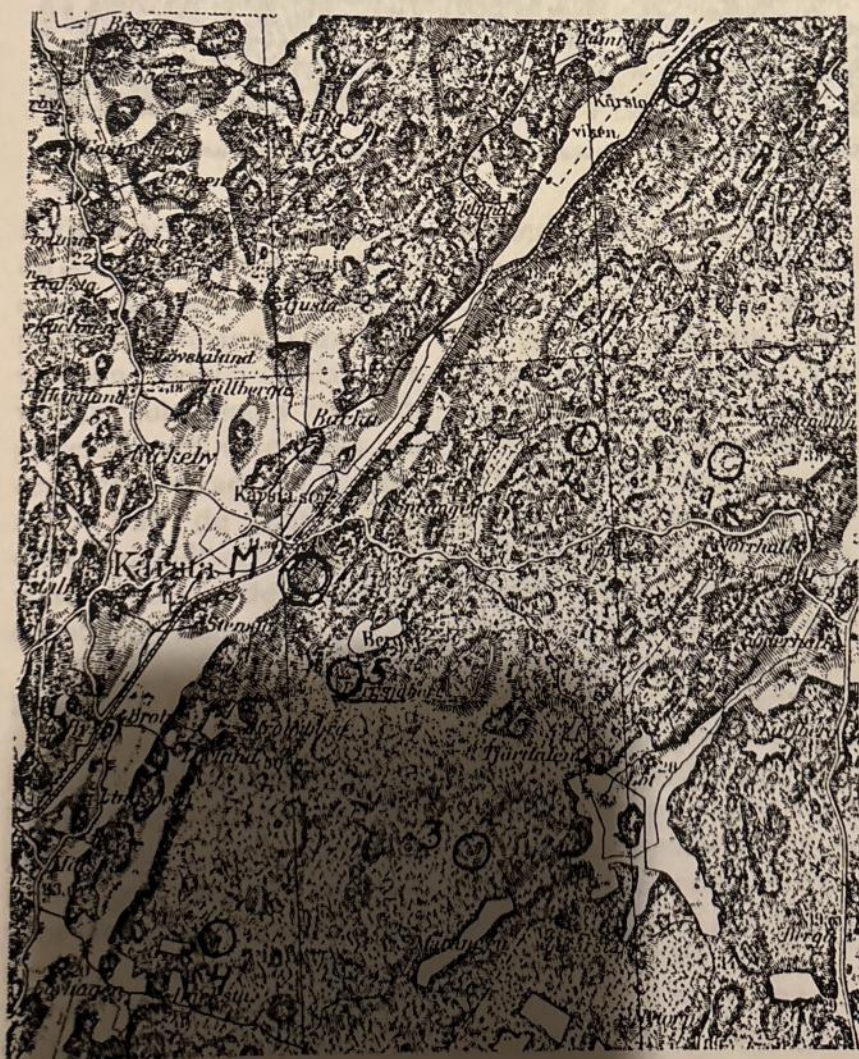
Op het moment dat oriëntatie-

problemen dikwijls beslist werden door de loopcapaciteiten van de deelnemers vond men het belangrijk op te komen voor de 'intellectuele ingrediënten', ervaring op het terrein en regelmatig het oriënteren trainen. Deze kwaliteiten waren belangrijk als men gebruik maakte van kaarten op schaal 1/100.000 waar de kunst van de kaart te lezen 'tussen de lijnen' deel uit maakte van het spel.

Zweedse kampioenschappen op schaal 1/50.000

De vooruitgang kon niet meer worden stopgezet. Een Zweeds kampioenschap op schaal 1/50.000 werd voor het eerst toegestaan in 1941 met Moss-Erik Johansson uit Gothenberg als baanlegger. Het ijs was gebroken en andere kampioenschappen op de nieuwe schaal onderlijnden de voordelen van deze schaal. Voor de baanlegger boden ze nieuwe mogelijkheden voor meer variatie en verbeelding bij het baanleggen. Bovenal kon hij nu kiezen uit de vele beschikbare merkpunten.

De mogelijkheid kleinere en moeilijkere controleposten te gebruiken brachten opnieuw geluksfactoren mee. Het detail van de kaart was niet volmaakt en de grens tussen eerlijk en oneerlijk was moeilijk te bepalen. De term 'dubieuze post' werd veel gebruikt tijdens de discussies na de wedstrijden. Een nieuwe dreiging tegen de eerlijkheid van de sport verscheen. Van de mogelijkheid op meer alternatieve wegkeuze-mogelijkheden werd frekwent gebruik gemaakt, maar de onvoorspelbare factoren, meestal niet gedrukte paden, konden een wegkeuze beïnvloeden.

Op de conceptkaarten op schaal 1/50.000 kon men beduidend moeilijkere omlopen leggen dan op de 1/100.000 kaarten. Hier een omloop van 11 km met een tijd voor de winnaar, een 10 mijl loper, 1.35.24.

SVENSKA MÄSTERSKAPET
I ORIENTERING 1941.
Göteborgs Distrikts Idrottsförbund

Säterskyrk ur konceptbl. 33 Bords NV, NO,
42 Vänersborg SD av åren 1928-29.
Kompassens missvisning 1941 omkr. 4,1 nygrader
västl. Lokala orografiska enheter förekomma.
Skalan 1:50000

Voor de eerste maal werd het Zweedse kampioenschap georganiseerd in 1938 op schaal 1/50.000 met "Moss-Erik" Johansson als baanlegger.

Het kwam niet in hun gedachten op de kaart te verbeteren. Deels omdat gegraveerde koperen platen niet verandert mochten worden, deels omdat een volledig juiste kaart niet echt gewenst werd. Oriënteren zou een beetje veraderlijk moeten zijn. Dat de kaart een onveranderlijk document was werd door de meeste oriënteerders aanvaard.

Een nieuw tijdperk

Het Zweedse kampioenschap in Västergötland in 1944, met de gebroeders Jägerström als baanleggers, was een mijlpaal voor de nieuwe baanleggers filosofie. Voor de eerste keer werd een echte poging ondernomen de kaart te verbeteren. Alle wegen en paden

waren duidelijk onderscheidbaar van alle andere zaken omdat ze in het rood gedrukt waren. Waar de kaart onvolledig was gebeurden toevoegingen. De eerste poging de deelnemers een kaart te geven conform met het terrein bracht een enorme sensatie en noodkreet mee. De oriënteerders van heel West-Zweden werden opgeroepen deel te nemen aan een protestvergadering te Borås, waar de baanleggers verantwoordelijk gesteld werden aan poging tot vervalsing van de oriëntatiesport door de geluksfactoren proberen uit te schakelen en het een exacte sport te maken. Er werd gezegd dat het een 'open boek test' werd. Veel van de opwinding en avontuur waren verloren gegaan. Het drukken in rood, volgens de

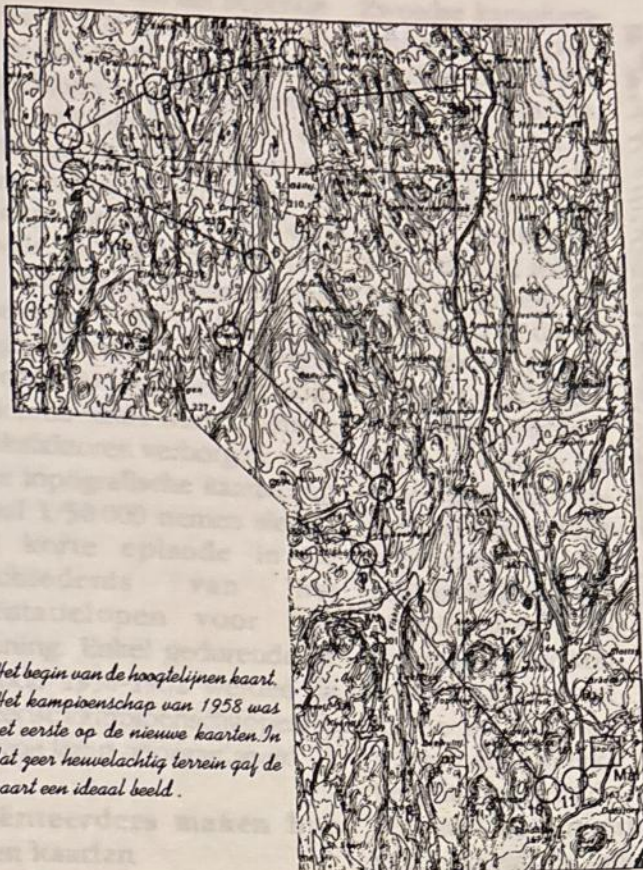
instukties van de organisatoren betekende extra drukken op de kaart en dit opende nieuwe perspectieven. Baanleggen werd technischer en sprak tot de verbeelding. Terreingedeelten waar geen merkpunten bestonden konden nu bijgevoegd worden om posten te plaatsen waar zij nodig waren. Bovenal konden wegkeuzes eerlijker gemaakt worden en correct verbeterd. Al snel werd gesteld dat de kaart een reëel beeld van het terrein moest zijn. Een nieuw tijdperk brak aan. De gebroeders Elof en Tore Jägerström pasten de baanleggers theorie van Ekblom aan aan de kaarten naarmate deze succesvoller werden en de weg naar eerlijke competities opende. De leidende rol van Olle Ekblom, een ideoloog en

theoreticus, werd succesvol door Elof Jägerström overgenomen.

De kaarten met hoogtelijnen komen toe

De zwart/witte concept kaart liet enkel toe zaken toe te voegen aan de bestaande kaarten. Duidelijke fouten konden er niet afgehaald worden. Voor vele baanleggers was het een te ingewikkeld probleem een eerlijke omloop uit te zetten met deze beperkingen. Toen de Zweedse Kaartautoriteiten begin de jaren 50 de kaarten met hoogtelijnen in 4 kleuren invoerde op schaal 1/50.000 werden deze vol verwachting onthaald.

Ongelukkig genoeg was deze kaart zowel goed als slecht. Dankzij de fotogrammetrie vanaf luchtfoto's stonden alle grote merkpunten op de juiste plaats,

Het begin van de hoogtelijnen kaart. Het kampioenschap van 1958 was het eerste op de nieuwe kaarten. In dat zeer heuvelachtig terrein gaf de kaart een ideaal beeld.

Een speciaal voor het oriënteren gemaakte kaart uit 1958. De basis was een bosbouwkaart op schaal 1/20.000. Moerassen werden in het bruin met een zwart lijntje erom getekend, akkers hadden een gele omlijning en meren werden in het blauw weergegeven.

Skala 1:20000

0 500 1000 1500 2000 METER

maar omwille van het beperkte veldwerk was het detail-beeld niet zo goed. Het vaste 5 meter hoogtelijnen interval stelde een reëel probleem voor de baanlegger. Kleine inlopers en topjes, vanzelfsprekend op de concept kaart, ontbraken dikwijls. In vlak terrein konden alle belangrijke topografische gegevens die tussen 2 hoogtelijnen lagen verborgen worden. Achter deze mooie gekleurde kaart waren nieuwe geluksfactoren verborgen. Deze topografische kaarten op schaal 1/50.000 nemen slechts een korte episode in de geschiedenis van het oriëntatielopen voor hun rekening. Enkel gedurende de periode 1958-1962 werden de Zweedse kampioenschappen op dit type kaart georganiseerd.

Oriënteerders maken hun eigen kaarten

Het was nu overduidelijk dat de oriëntatiesport de eigen toekomst in handen moest nemen. Einde jaren 50 begon men kaarten vanaf niets te tekenen. Eerst op schaal 1/25.000, later op steeds groter wordende schalen. Het was in 1963 dat voor de eerste keer de

Zweedse kampioenschappen georganiseerd werden op zelf gemaakte kaarten. Eindelijk waren er geen technische hindernissen meer om de werkelijke vorm van het terrein weer te geven. De grootste bron die de geluksfactoren creëerde was eindelijk onder controle. Maar voor de baanlegger verdwenen hierdoor niet alle problemen. De gekleurde kaart was zo duidelijk dat ze al lopende gelezen kon worden. Ook relatief kleine merkpunten waren zo gemakkelijk te vinden en de gemiddelde kilometer tijd daalde snel. Fitheid en loopsnelheid begonnen de overhand te nemen.

Meer posts plaatsen.

Meer en kleinere controlepunten en een laag geplaatste post waren de eerste

Het Zweedse kampioenschap in 1972. Een belangrijk stuk uit de mannenomloop waar het terrein maximaal benut werd en er een mooi samenspel was tussen de verschillende stukken en de posten.

tegenzetten van de baanlegger. Op de 1/100.000 kaarten plaatsten men normaal 5 posten voor de senioren. Op de 1/50.000 kaarten waren 10 posten gebruikelijk en

Een deel van een omloop van een wedstrijd in 1963 op schaal 1/25.000. Interessant is het stuk van 5 naar 6 waar het door de baanlegger gestelde probleem de deelnemers nagenoeg verplichtte een behoorlijke omweg te maken.

Een controlepost anno 1954. De post krijgt een controlenummer en ook de knijptang doet zijn intrede.

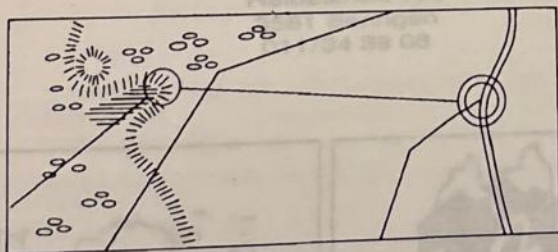
op 1/25.000 werden 20 posten en meer geplaatst. Deze ontwikkeling was deels een natuurlijk gevolg van de schaal van de kaart welke duidelijkere en meer details weer gaf. Het was ook de basis voor meer technische baanlegging.

Maar vele baanleggers geraakten in de ban van deze nieuwe mode en plaatsten te veel posten, enkel om de moeilijkheid van de post zelf. Dit gebeurde zonder het eigenlijke oriëntatieprobleem in overweging te nemen en dus kwamen er terug wedstrijden met een beperkte wegkeuze. Al vlug kwam er reactie. De kreet luidde: "Wij hebben te veel posten"!

Met deze slotbemerking in gedachten sluiten wij deze tocht door de geschiedenis af. Momenteel hebben wij goede oriëntatiekaarten maar daarentegen niet minder grote en moeilijke baanleggingsproblemen.

De laatste post

De manier om de deelnemers naar de aankomst te leiden is een goed voorbeeld van de ontwikkeling van het banen leggen. Het einde van een wedstrijd was ongeveer zoals hieronder weergegeven in de jaren 20. Een lang laatste stuk

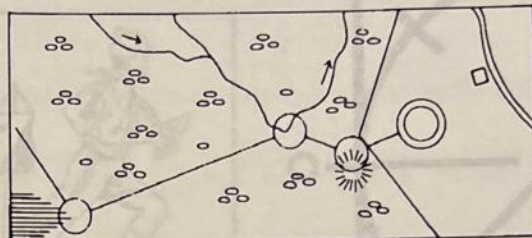

maar een zeer groot en gemakkelijk te vinden aankomst. Met het ideologische denken van de baanlegger kwam de term verloren kilometers naar voor. De wedstrijd eindigde dikwijls

met een aankomst, even moeilijk als de laatste post.

Met de toename van het aantal deelnemers werd het vinden van de moeilijke aankomst dikwijls een geluksfaktor. Niemand kon de tijd correct opnemen als de deelnemers, zonder te verwittigen, plots uit alle richtingen opdoken. Vandaar dat men de laatste post dicht bij de aankomst is gaan plaatsen met een verplichte volgweg er naar toe.

Het historische aspekt.

De baanleggingsproblemen, zo belangrijk bij de ontwikkeling van het oriënteren, zijn geëvolueerd met de verschillende schalen doorheen

en voldoende eerlijk om voordelen geput uit geluk te vermijden.

De steeds meer gedetailleerde kaarten vragen ook steeds meer van de baanlegger. Twee andere factoren moeten nog toegevoegd worden waarmee in de toekomst rekening gehouden moet worden. Het oriënteren moet een sport voor allen zijn maar waarbij de natuur (fauna en flora) beschermd worden. Dikwijls hielden de

baanleggingsnormen enkel rekening met de competitieve kant van de sport. Vandaag is het normaal wedstrijden voor allen uit te zetten, ook voor de recreanten. Nu kunnen wij ook niet zeggen dat een wedstrijd de natuur niet stoort, maar het is mogelijk de banen zo te leggen dat er geen schade toegebracht wordt aan fauna en flora.

Tot hier het verhaal over de geschiedenis van het banen leggen. Ik hoop dat u er veel plezier aan beleefd hebt.

de verschillende decennia. De behoeften en wensen zijn nagenoeg dezelfde gebleven. Voldoende moeilijk om het maximum uit de beschikbare oriëntatiemogelijkheden te halen

@Jacques Grauls

vrijdag	Openingsavondaflossing - Heidehuizen
7	hamok
November	
zondag	Regionale - Molenheide
9	Poppel
November	 TROL ORIENTEERING CLUB
vrijdag	Avond - Horensberg
14	De moedige herdershond
November	

zondag	VK Aflossing - Lommel Sahara FC Lansiers
16	Rijtenstraat Lommel
November	
donderdag	Opleidingsavond baanleggers & event advisors
20	Sporthotel Sport Vlaanderen Herentals
November	
zondag	Regionale - Galbergen (Forest Cup 2025-2026)
23	Kapellehof
November	hamok

@Jacques Grauls

@Jacques Grauls

vrijdag	Avond - Leopoldsburg Zuid Walhemstraat
28	Walhemstraat
November	
zondag	Regionale - Kamp van Beverlo (Sinterklaascross)
30	Sint-Michelsschool Leopoldsburg
November	
vrijdag	Avond - Tielenkamp
5	Lokaal ANCP Tielen
December	 TROL ORIENTEERING CLUB